

Finansdepartementet

Finansmarknadsavdelningen

Fi2023/01257

Samverkan inför beslut om kontracykliska buffertvärden

April 2023

Sammanfattning

Makrotillsyn handlar om att identifiera och hantera riskerna i det finansiella systemet för att därigenom bevara finansiell stabilitet. En av makrotillsynsåtgärderna i EU:s regelverk om kapitaltäckning ställer krav på att kreditinstitut ska ha en kontracyklisk kapitalbuffert. Kravet syftar till att det svenska banksystemet ska ha tillräckligt med kapital för att säkerställa kreditmarknadens funktionssätt även vid kritiska perioder.

Det är Finansinspektionen som beslutar om buffertvärdet som ligger till grund för beräkningen av storleken på kreditinstitutens kontracykliska kapitalbuffertar. Ett sådant beslut kan få betydelse för penningpolitiken.

I denna promemoria föreslås att Finansinspektionen ska ge Riksbanken tillfälle att yttra sig innan inspektionen fattar beslut om kontracykliska buffertvärden.

I promemorian föreslås även att det ska göras vissa rättelser av svensk rätt. Det innebär t.ex. att bestämmelserna om när resolutionsavgift ska tas ut anpassas till unionsrätten.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2024.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
1 Lagförslag	4
1.1 Förslag till lag om ändring i lagen (2014:966) om kapitalbuffertar	4
1.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2002:598) om avgifter för vissa gränsöverskridande betalningar	5
1.3 Förslag till lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster	6
1.4 Förslag till lag om ändring i lagen (2015:1016) om resolution	9
2 Samverkan inför beslut om kontracykliska buffertvärden	11
3 Resolution	13
3.1 Resolutionsavgifter	13
3.2 Avtalsvillkor om erkännande av nedskrivning eller konvertering	15
4 Gränsöverskridande betalningar	15
5 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	15
6 Konsekvensanalys	16
7 Författningskommentar	17
7.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (2014:966) om kapitalbuffertar	17
7.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (2002:598) om avgifter för vissa gränsöverskridande betalningar	17
7.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster	17
7.4 Förslaget till lag om ändring i lagen (2015:1016) om resolution	19

1 Lagförslag

1.1 Förslag till lag om ändring i lagen (2014:966) om kapitalbuffertar

Härigenom föreskrivs att det i lagen (2014:966) om kapitalbuffertar ska införas en ny paragraf, 7 kap. 7 a §, och närmast före 7 kap. 7 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap.

Samverkan

7 a §

Finansinspektionen ska ge Riksbanken tillfälle att yttra sig innan inspektionen fattar beslut om kontracykliska buffertvärden.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.

1.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2002:598) om avgifter för vissa gränsöverskridande betalningar

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (2002:598) om avgifter för vissa gränsöverskridande betalningar ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 924/2009 av den 16 september 2009 om gränsöverskridande betalningar i gemenskapen och om upphävande av förordning (EG) nr 2560/2001 ska, utom när det gäller artiklarna 6 och 7, tillämpas även på Sveriges valuta.

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1230 av den 14 juli 2021 om gränsöverskridande betalningar i unionen ska tillämpas på Sveriges valuta.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.

¹ Senaste lydelse 2020:181.

1.3 Förslag till lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 20 a § och 8 kap. 1, 8 och 23 §§ lagen (2010:751) om betaltjänster ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

20 a §¹

Ytterligare bestämmelser om informationskrav för betaltjänstleverantörer och parter som tillhandahåller valutaväxlingstjänster i en uttagsautomat eller på försäljningsstället finns i *Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 924/2009 av den 16 september 2009 om gränsöverskridande betalningar i gemenskapen och om upphävande av förordning (EG) nr 2560/2001.*

Ytterligare bestämmelser om informationskrav för betaltjänstleverantörer och parter som tillhandahåller valutaväxlingstjänster i en uttagsautomat eller på försäljningsstället finns i *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1230 av den 14 juli 2021 om gränsöverskridande betalningar i unionen.*

8 kap.

1 §²

Finansinspektionen har tillsyn över att *bestämmelserna* i denna lag följs, liksom *bestämmelserna* i *Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 924/2009 av den 16 september 2009 om gränsöverskridande betalningar i gemenskapen och om upphävande av förordning (EG) nr 2560/2001 och i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 260/2012.*

Finansinspektionen har tillsyn över att denna lag och *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1230 följs.*

För betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer omfattar tillsynen även att deras betaltjänstverksamhet drivs enligt andra författningar som reglerar deras verksamhet, bolagsordning, stadgar samt interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar deras verksamhet. I fråga om tillsynen över övriga betaltjänstleverantörer enligt 1 kap. 3 § gäller bestämmelserna i de lagar som reglerar deras verksamhet, om inte annat följer av denna lag.

Finansinspektionen ska samråda med Konkurrensverket innan en tillsynsåtgärd eller ett ingripande vidtas mot

¹ Senaste lydelse 2020:183.

² Senaste lydelse 2018:175.

1. någon som har ansvar för betalningssystem för överträdelse av 7 kap. 1 och 2 §§,
2. en deltagare i ett betalningssystem för överträdelse av 7 kap. 4 §, eller
3. ett kreditinstitut för överträdelse av 7 kap. 5 §.

8 §³

Om ett betalningsinstitut har åsidosatt sina skyldigheter enligt denna lag, *Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 924/2009*, *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 260/2012*, andra författningar som reglerar institutets verksamhet, institutets bolagsordning, stadgar, *reglemente* eller interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar institutets verksamhet, ska *Finansinspektionen ingripa*.

Finansinspektionen ska ingripa, om ett betalningsinstitut har åsidosatt sina skyldigheter enligt

- denna lag,
- Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 260/2012,
- *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1230*,
- andra författningar som reglerar institutets verksamhet, eller
- institutets bolagsordning, stadgar eller interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar institutets verksamhet.

Finansinspektionen ska då utfärda ett föreläggande att inom viss tid begränsa verksamheten i något avseende, minska riskerna i den eller vidta någon annan åtgärd för att komma till rätta med situationen, ett förbud att verkställa beslut eller en anmärkning. Om överträdelsen är allvarlig ska betalningsinstitutets tillstånd återkallas eller, om det är tillräckligt, varning meddelas.

23 §⁴

Om en registrerad betaltjänstleverantör eller den som ansvarar för ett betalningssystem har åsidosatt sina skyldigheter enligt denna lag, *Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 924/2009*, *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 260/2012* eller andra författningar som reglerar dess verksamhet, ska *Finansinspektionen förelägga den registrerade betaltjänstleverantören eller den som ansvarar för ett betalningssystem att inom viss tid vidta åtgärder för att komma till rätta med situationen eller att upphöra med verksamheten*.

Finansinspektionen ska förelägga en registrerad betaltjänstleverantör eller den som ansvarar för ett betalningssystem att inom viss tid vidta åtgärder för att komma till rätta med situationen eller upphöra med verksamheten, om företaget har åsidosatt sina skyldigheter enligt

- denna lag,
- Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 260/2012,
- *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1230*, eller
- andra författningar som reglerar dess verksamhet.

³ Senaste lydelse 2014:220.

⁴ Senaste lydelse 2014:220.

Om en registrerad betaltjänstleverantör som avses i 2 kap. 5 § inte inkommer med ansökan om tillstånd, ska Finansinspektionen förelägga betaltjänstleverantören att inkomma med en ansökan.

Om betaltjänstleverantören inte rättar sig efter föreläggandet ska inspektionen förelägga denne att upphöra med verksamheten.

Om det är osäkert om tillståndsplikt föreligger beträffande viss betaltjänstverksamhet, får Finansinspektionen förelägga den som driver verksamheten att lämna de upplysningar om verksamheten som behövs för att bedöma om så är fallet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024

1.4 Förslag till lag om ändring i lagen (2015:1016) om resolution

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 3 a § och 27 kap. 13 och 15 §§ lagen (2015:1016) om resolution ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

3 a §¹

Om det inte är möjligt att ta in ett villkor enligt 2 § första stycket i ett avtal som avser nedskrivningsbara skulder *med säkerhet*, ska företaget underrätta Riksgäldskontoret om det och till vilken skuldclass skulden hör.

Om det inte är möjligt att ta in ett villkor enligt 2 § första stycket i ett avtal som avser nedskrivningsbara skulder, ska företaget underrätta Riksgäldskontoret om det och till vilken skuldclass skulden hör.

När Riksgäldskontoret har tagit emot underrättelsen gäller inte 2 § första stycket. Om Riksgäldskontoret bedömer att det är möjligt att ta in villkoret i avtalet, ska Riksgäldskontoret dock inom rimlig tid kräva det.

27 kap.

13 §²

Avgiftsskyldiga ska betala årliga resolutionsavgifter. De sammanlagda resolutionsavgifterna för ett år ska uppgå till 0,05 procent av det totala underlag för samtliga avgiftsskyldiga som beräknas enligt 14 § (avgiftsunderlaget).

Om inte annat följer av tredje stycket fastställs den resolutionsavgift som en avgiftsskyldig ska betala i enlighet med förordningen om resolutionsavgifter.

Det som i artiklarna 4.1, 6–9, 12.1, 14.2, 14.3, 14.6 och 17.2 i förordningen om resolutionsavgifter anges om metoden för riskjustering av resolutionsavgift och om uppgiftsskyldighet, ska inte tillämpas för EES-filialer. För EES-filialer ska riskjustering av resolutionsavgift ske i enlighet med de kriterier som anges i artikel 103.7 i krishanteringsdirektivet och föreskrifter som har meddelats med stöd av 29 kap. 1 § 11.

Resolutionsavgift ska betalas så länge som behållningen i resolutionsreserven *vid utgången av det år avgiften avser* understiger tre procent av de garanterade insättningarna.

Resolutionsavgift ska betalas så länge som behållningen i resolutionsreserven understiger tre procent av de garanterade insättningarna.

¹ Senaste lydelse 2021:467.

² Senaste lydelse 2021:504.

Om behållningen i resolutionsreserven *vid utgången av det år avgiften avser* understiger 0,67 procent av de garanterade insättningarna, ska resolutionsavgiften höjas, om det är nödvändigt för att återställa behållningen i resolutionsreserven till 1 procent av de garanterade insättningarna inom sex år från den tidpunkt behållningen först understeg 0,67 procent av de garanterade insättningarna.

Den höjda avgiften ska bestämmas till en procentandel av avgiftsunderlaget som medför att summan av alla avgiftsskyldigas resolutionsavgifter uppgår till ett belopp som beräknas vara tillräckligt för att inom sex år från den tidpunkt behållningen först understeg 0,67 procent av de garanterade insättningarna återställa behållningen i resolutionsreserven till 1 procent av de garanterade insättningarna.

Om behållningen i resolutionsreserven under den tidsperiod som avses i andra stycket minskar ytterligare på grund av ytterligare utbetalningar ur resolutionsreserven, ska en ny sexårsperiod för beräkning av höjd grundavgift börja löpa.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.

2 Samverkan inför beslut om kontracykliska buffertvärden

Promemorians förslag: Finansinspektionen ska ge Riksbanken tillfälle att yttra sig innan inspektionen fattar beslut om kontracykliska buffertvärden.

Skälen för promemorians förslag

Makrotillsyn

Makrotillsyn handlar om att identifiera och hantera riskerna i det finansiella systemet som helhet. Detta görs genom att stärka det finansiella systemets förmåga att återhämta sig efter störningar och minska uppbyggnaden av risker i det finansiella systemet som kan få allvarliga negativa konsekvenser för det finansiella systemet och samhällsekonomin (systemrisk).

Åtgärder i syfte att öka kreditinstituts motståndskraft mot ekonomiska störningar kan bl.a. vidtas inom ramen för EU:s kapitaltäckningsregelverk.

EU:s kapitaltäckningsregelverk

EU:s kapitaltäckningsregelverk finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012 (tillsynsförordningen) och Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG (kapitaltäckningsdirektivet).

Tillsynsförordningen innehåller krav på kapitaltäckning för vissa risker (s.k. pelare 1-krav), offentliggörande av information, bruttosoliditet och likviditet. Den innehåller även vissa krav för stora exponeringar. Tillsynsförordningen är direkt tillämplig i svensk rätt och kompletteras av lagen (2014:968) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag (tillsynslagen).

Kapitaltäckningsdirektivet innehåller bl.a. regler om auktorisation, gränsöverskridande verksamhet, krav på kapital och organisation, tillsyn och ingripanden. I lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse finns bestämmelser som i svensk rätt genomför bl.a. kapitaltäckningsdirektivets regler om auktorisation, gränsöverskridande verksamhet, organisation, tillsyn och ingripanden. I tillsynslagen finns bestämmelser som i svensk rätt genomför kapitaltäckningsdirektivets regler om särskilda kapitalbaskrav utöver pelare 1-kraven (s.k. pelare 2-krav). I lagen (2014:966) om kapitalbuffertar (buffertlagen) finns bestämmelser som i svensk rätt genomför direktivets regler om olika kapitalbuffertar utöver pelare 1-kraven och pelare 2-kraven.

Finansinspektionen utövar tillsyn över att kreditinstituten följer EU:s kapitaltäckningsregelverk.

Den kontracykliska kapitalbufferten

Systemriskerna kan delas in i två olika slag av risker – strukturella och cykliska systemrisker. Strukturella systemriskerna handlar om hur koncentrationen av risker och kopplingarna mellan olika delar av det finansiella systemet vid varje tidpunkt påverkar riskerna för att en kris ska drabba systemet som helhet. Cykliska systemriskerna handlar om hur riskerna för kriser byggs upp över tid, antingen genom finansiella företags interaktion eller genom beroendeförhållandet mellan det finansiella systemet och real ekonomin.

Kapitaltäckningsdirektivet ställer krav på olika former av kapitalbuffertar – kapitalkonserveringsbuffert, systemriskbuffert, buffert för systemviktiga institut och finansiella holdingbolag, kombinerat buffertkrav och kontracyklisk kapitalbuffert. Medan de fyra förstnämnda formerna av kapitalbuffertar i huvudsak tar hand om strukturella systemriskerna, tar den kontracykliska kapitalbufferten i huvudsak hand om cykliska systemriskerna (artikel 136.3 i EU:s kapitaltäckningsdirektiv). Den kontracykliska kapitalbufferten har sin grund i Basel III som är en internationell överenskommelse som tagits fram av Baselkommittén för banktillsyn. Från Sverige deltar Finansinspektionen och Riksbanken i kommitténs arbete.

Bestämmelser om beslut om kontracykliskt buffertvärde finns i 7 kap. buffertlagen. Bestämmelserna innebär i korthet att Finansinspektionen – vid behov – ska fastställa eller ändra ett kontracykliskt buffertvärde, vilket – som huvudregel – ska ligga mellan 0 och 2,5 procent av totalt riskvägt exponeringsbelopp. Det kontracykliska buffertvärdet ligger till grund för beräkningen av storleken på kreditinstitutens institutspecifika kontracykliska kapitalbuffertar. Avsikten är att de kontracykliska kapitalbuffertarna ska byggas upp när den sammanlagda tillväxten i krediter och andra tillgångar med en betydande inverkan på kreditinstitutens riskprofil bedöms vara förknippad med uppkomsten av systemomfattande risker. Buffertarna ska därefter kunna användas vid finansiell oro (skäl 80 och 81 i EU:s kapitaltäckningsdirektiv).

Finansinspektionen bör samverka med Riksbanken inför beslut

Syftet med kravet på kontracyklisk kapitalbuffert är att det svenska banksystemet ska ha tillräckligt med kapital för att säkerställa kreditmarknadens funktionssätt vid kritiska perioder.

Penningpolitiken kan ha betydelse för bedömningen av cykliska systemriskerna. Exempelvis kan stora skulder kombinerat med högt inflationstryck påverka kreditinstituten genom ökad risk för att utlånade medel inte återbetalas. Det kan leda till att det finns behov av att höja det kontracykliska buffertvärdet för att öka kreditinstitutens motståndskraft inför eventuella kriser.

Likaså kan beslut om kontracykliska buffertvärden få betydelse för penningpolitiken. Det kontracykliska buffertvärdet kan t.ex. påverka storleken på räntor och utbudet av krediter i det svenska banksystemet, vilket i sin tur kan påverka hushålls och företags konsumtion eller investeringar. Det innebär också att påverkan kan ske på inflationen och aktivitetsnivån i ekonomin, eller med andra ord motverka eller samverka med penningpolitiken.

Riksbanken ansvarar för penningpolitiken, dvs. åtgärder för att uppnå målet att upprätthålla varaktigt låg och stabil inflation och att dessutom bidra till en balanserad utveckling av produktion och sysselsättning (2 kap. lagen [2022:1568] om Sveriges riksbank). Det aktualiserar frågan om i vilken utsträckning Finansinspektionen bör samverka med Riksbanken vid beslut om kontracykliska buffertvärden.

När det gäller samverkan mellan Finansinspektionen och Riksbanken vid beslut om kontracykliska buffertvärden uttalade regeringen följande i förarbetena till den nuvarande ordningen (prop. 2013/14:228 s. 142):

Regeringens uppfattning är att det finns ett fungerande samarbete och utbyte av information mellan de myndigheter som ansvarar för finansiell stabilitet och krishantering. Det får därför anses naturligt att Finansinspektionen även i framtiden diskuterar med relevanta myndigheter för att kunna fatta väl underbyggda beslut om det kontracykliska buffertvärdet. Regeringen ser inte något behov av att i lag fastställa att samråd ska föregå beslut i denna fråga[.]

I syfte att bredda Finansinspektionens beslutsunderlag bör det införas en mer formaliserad samverkan där Finansinspektionen ska ge Riksbanken tillfälle att yttra sig innan inspektionen fattar beslut om kontracykliska buffertvärden, dvs. beslut om att fastställa eller ändra buffertvärdet. Liknande bestämmelser om skyldighet att samverka finns för Riksbanken i lagen om Sveriges riksbank, som gäller sedan den 1 januari 2023. I 3 kap. 11 § den lagen anges att Riksbanken ska ge andra myndigheter tillfälle att yttra sig innan Riksbanken fattar vissa beslut, t.ex. Finansinspektionen och Riksgäldskontoret inför beslut i vissa viktigare frågor som rör det finansiella systemet. På liknande sätt bör det alltså i buffertlagen införas en bestämmelse om Finansinspektionens samverkansskyldighet inför beslut om kontracykliska buffertvärden. Det ankommer på Finansinspektionen och Riksbanken att hitta formerna för samverkan.

3 Resolution

3.1 Resolutionsavgifter

Promemorians förslag: Bestämmelserna om resolutionsavgifter i lagen om resolution ska anpassas till unionsrätten. Det innebär att uttrycket ”vid utgången av det år avgiften avser” tas bort från bestämmelserna om hur länge resolutionsavgifter ska betalas.

Uttrycket ”med säkerhet” ska tas bort från bestämmelserna om när det inte är möjligt att i ett avtal ta in ett villkor om erkännande av nedskrivning och konvertering av skulder.

Skälen för promemorians förslag: I lagen (2015:1015) om resolution (LOR) – som genomför Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU av den 15 maj 2014 om inrättande av en ram för återhämtning och resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av rådets direktiv 82/891/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv

2001/24/EG, 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2005/56/EG, 2007/36/EG, 2011/35/EU, 2012/30/EU och 2013/36/EU samt Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 1093/2010 och (EU) nr 648/2012, i det följande benämnt EU:s krishanteringsdirektiv – finns bestämmelser om ett särskilt förfarande under statlig kontroll för rekonstruktion eller avveckling (resolution) av viss finansiell verksamhet, bl.a. verksamhet som bedrivs av kreditinstitut.

Bestämmelserna innebär i korthet att Riksgäldskontoret vid ett kreditinstituts fallissemang får ta över kontrollen av institutet genom att försätta det i resolution. Detta får göras för att uppnå något av de ändamål som anges i 1 kap. 6 §, exempelvis i syfte att skydda insättare enligt lagen (1995:1571) om insättningsgaranti. I samband med resolution får Riksgäldskontoret vidta olika åtgärder i syfte att rekonstruera eller avveckla verksamheten, t.ex. utfärda garantier för institutet (27 kap. 1 § LOR). För att finansiera åtgärderna finns en resolutionsreserv (27 kap. 2 § LOR). Den finansieras i sin tur med resolutionsavgifter, som kreditinstituten betalar (27 kap. 12–17 §§ LOR).

Resolutionsavgifterna ska betalas årligen och så länge som behållningen i resolutionsreserven vid utgången av det år som avgiften avser understiger tre procent av de garanterade insättningarna, dvs. insättningar som omfattas av insättningsgarantin (27 kap. 13 och 14 §§ LOR). Sedan den målnivån har uppnåtts, ska avgiftsuttaget återupptas om behållningen i resolutionsreserven underskrider målnivån (se t.ex. prop. 2017/18:1, utgiftsområde 2 s. 64). Om behållningen i resolutionsreserven vid utgången av det år avgiften avser understiger 0,67 procent av de garanterade insättningarna, ska resolutionsavgiften höjas så att behållningen i resolutionsreserven uppgår till en procent av de garanterade insättningarna inom viss tid (27 kap. 15 § LOR). Om resolutionsreserven används i resolution, ska underskottet täckas genom tilläggsavgifter (27 kap. 16 § LOR). Motsvarande regler finns i artiklarna 100, 102, 103 och 104 i EU:s krishanteringsdirektiv.

Bestämmelser om hur resolutionsavgifterna ska fastställas finns i kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/63 av den 21 oktober 2014 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU avseende förhandsbidrag till finansieringsarrangemang för resolution, i det följande benämnt EU:s förordning om resolutionsavgifter. Den är direkt tillämplig i Sverige. Bestämmelserna innebär bl.a. att de årliga resolutionsavgifterna ska fastställas på grundval av den årliga målnivån av resolutionsreserven och utifrån det genomsnittliga beloppet av garanterade insättningar under föregående år, beräknat kvartalsvis, för samtliga institut (artikel 4). Beslutet om den årliga avgiften ska meddelas instituten senast den 1 maj varje år (artikel 13).

I svensk rätt har avgiftsårets avgiftsuttag kopplats till målnivåernas storlek ”vid utgången av det år avgiften avser” (27 kap. 13 § LOR). EU:s förordning om resolutionsavgifter får emellertid anses innebära att medlemsstaterna ska utgå från föregående års garanterade insättningar vid bedömning av om avgift ska tas ut för avgiftsåret. Det betyder att den svenska tidpunkten inte kan tillämpas. Uttrycket ”vid utgången av det år avgiften avser” i 27 kap. 13 § LOR bör därför tas bort. Motsvarande ändring bör göras i 27 kap. 15 § LOR.

3.2 Avtalsvillkor om erkännande av nedskrivning eller konvertering

Krishanteringsdirektivet innehåller bestämmelser om avtalsenlig nedskrivning och konvertering av skulder (artikel 55). Reglerna genomförs i svensk rätt i 5 kap. 2–3 c §§ LOR.

I 5 kap. 3 a § första stycket LOR finns ett undantag från skyldigheten att ta in villkor om nedskrivning eller konvertering av skulder i avtal. Om det inte är möjligt att ta in ett villkor enligt 2 § första stycket i ett avtal som avser nedskrivningsbara skulder ”med säkerhet”, ska institutet underrätta Riksgäldskontoret om det och till vilken skuldklass skulden hör.

Nedskrivningsbara skulder är emellertid per definition skulder utan säkerhet (2 kap. 2 § LOR). Uttrycket ”med säkerhet” i 5 kap. 3 a § LOR bör därför tas bort.

4 Gränsöverskridande betalningar

Promemorians förslag: Hänvisningarna i svensk rätt till EU:s regelverk om gränsöverskridande betalningar ska anpassas till tillämplig EU-förordning.

Skälen för promemorians förslag: I Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 924/2009 av den 16 september 2009 om gränsöverskridande betalningar i gemenskapen och om upphävande av förordning (EG) nr 2560/2001 finns bestämmelser om avgifter för vissa gränsöverskridande betalningar. Den ska också tillämpas på gränsöverskridande betalningar i kronor (1 § lagen [2002:298] om avgifter för vissa gränsöverskridande betalningar).

Finansinspektionen utövar tillsyn över att förordning (EG) nr 924/2009 följs och får ingripa mot kreditinstitut, betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer som inte uppfyller sina skyldigheter enligt förordningen (15 kap. 1 § lagen om bank- och finansieringsrörelse och 8 kap. 1, 8 och 23 §§ lagen [2010:751] om betaltjänster).

Förordning (EG) nr 924/2009 har ändrats flera gånger och ändringarna har kodifierats i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1230 av den 14 juli 2021 om gränsöverskridande betalningar i unionen genom vilken förordning 924/2009 har upphävts. De hänvisningar som finns i svensk rätt till regelverket bör därför uppdateras.

5 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Promemorians förslag: Lagändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2024.

Regeringens bedömning: Det behövs inte några övergångsbestämmelser.

Skälen för promemorians förslag och bedömning: Lagändringarna bör träda i kraft så snart som möjligt, vilket bedöms vara den 1 januari 2024. Det behövs inte några övergångsbestämmelser.

6 Konsekvensanalys

Promemorians bedömning: Promemorians förslag innebär att samverkan med Riksbanken ska ske före det att Finansinspektionen fattar beslut om kontracykliskt buffertvärde. Förslaget säkerställer även att svensk rätt står i överensstämmelse med unionsrätten.

Skälen för promemorians bedömning

Offentligfinansiella och samhällsekonomiska effekter

Promemorians förslag har inga offentligfinansiella effekter.

Effekter för företagen

Att Finansinspektionen samverkar med Riksbankens om kontracykliska buffertvärden påverkar inte kreditinstituten.

Ett 200-tal kreditinstitut och värdepappersbolag betalar årliga resolutionsavgifter. Promemorians förslag om att bestämmelserna om resolutionsavgifter ska anpassas till unionsrätten utgör emellertid endast ett förtydligande av vad som redan följer av unionsrätt.

Effekter för myndigheter och domstolar

Att Finansinspektionen samverkar med Riksbanken om kontracykliska buffertvärden påverkar inte Finansinspektionens resursbehov eller vinstutdelningen från Riksbanken till staten.

Promemorians förslag påverkar inte Riksgäldskontoret eller de allmänna förvaltningsdomstolarna.

Effekter för hållbar utveckling

Med en hållbar utveckling avses långsiktig miljömässig, social och ekonomisk utveckling.

Jämställdhet mellan kvinnor och män är en förutsättning för en hållbar utveckling. Jämställdhet handlar om en rättvis fördelning av makt, inflytande och resurser. Ekonomisk och social jämlikhet mellan kvinnor och män bidrar till alla dimensioner av hållbar utveckling (Agenda 2030, mål 5).

Om samhälls ekonomin utvecklas på ett ohållbart sätt, t.ex. när det gäller klimatpåverkan, kan det innebära ett långsiktigt hot mot såväl den ekonomiska utvecklingen i stort som stabiliteten i det finansiella systemet.

Promemorians förslag påverkar inte hållbar utveckling.

7 Författningskommentar

7.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (2014:966) om kapitalbuffertar

7 kap.

7 a § Finansinspektionen ska ge Riksbanken tillfälle att yttra sig innan inspektionen fattar beslut om kontracykliska buffertvärden.

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om samverkan. Övervägandena finns i avsnitt 2.

Paragrafen innebär att Finansinspektionen ska ge Riksbanken tillfälle att yttra sig innan Finansinspektionen fattar beslut om kontracykliska buffertvärden, dvs. beslut att fastställa eller ändra ett kontracykliskt buffertvärde. Det ankommer på Finansinspektionen och Riksbanken att bestämma formerna för detta.

En liknande bestämmelse om samverkan finns i 3 kap. 11 § lagen om Sveriges riksbank.

7.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (2002:598) om avgifter för vissa gränsöverskridande betalningar

1 § Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1230 av den 14 juli 2021 om gränsöverskridande betalningar i unionen ska tillämpas på Sveriges valuta.

Paragrafen innehåller bestämmelser om avgifter för vissa gränsöverskridande betalningar. Övervägandena finns i avsnitt 4.

Ändringarna är en följd av att förordning (EU) 2021/1230 har ersatt förordning (EG) nr 924/2009. Det innebär ingen ändring i sak.

Det görs också en språklig ändring.

7.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster

4 kap.

20 a § Ytterligare bestämmelser om informationskrav för betaltjänstleverantörer och parter som tillhandahåller valutaväxlingstjänster i en uttagsautomat eller på försäljningsstället finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1230 av den 14 juli 2021 om gränsöverskridande betalningar i unionen.

Paragrafen innehåller en upplysningsbestämmelse. Övervägandena finns i avsnitt 4.

Ändringarna i är en följd av att förordning (EU) 2021/1230 har ersatt förordning (EG) nr 924/2009. Det innebär ingen ändring i sak.

Övriga ändringar är språkliga eller redaktionella.

8 kap.

1 § Finansinspektionen har tillsyn över att denna lag och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1230 av den 14 juli 2021 följs.

För betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer omfattar tillsynen även att deras betaltjänstverksamhet drivs enligt andra författningar som reglerar deras verksamhet, bolagsordning, stadgar samt interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar deras verksamhet. I fråga om tillsynen över övriga betaltjänstleverantörer enligt 1 kap. 3 § gäller bestämmelserna i de lagar som reglerar deras verksamhet, om inte annat följer av denna lag.

Finansinspektionen ska samråda med Konkurrensverket innan en tillsynsåtgärd eller ett ingripande vidtas mot

1. någon som har ansvar för betalningssystem för överträdelse av 7 kap. 1 och 2 §§,
2. en deltagare i ett betalningssystem för överträdelse av 7 kap. 4 §, eller
3. ett kreditinstitut för överträdelse av 7 kap. 5 §.

Paragrafen innehåller bestämmelser om tillsyn. Övervägandena finns i avsnitt 4.

Ändringarna i *första stycket* är en följd av att förordning (EU) 2021/1230 har ersatt förordning (EG) nr 924/2009. Det innebär ingen ändring i sak.

Övriga ändringar är redaktionella.

8 § *Finansinspektionen ska ingripa, om ett betalningsinstitut har åsidosatt sina skyldigheter enligt*

- denna lag,
- Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 260/2012,
- *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1230,*
- andra författningar som reglerar institutets verksamhet, *eller*
- institutets bolagsordning, stadgar eller interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar institutets verksamhet.

Finansinspektionen ska då utfärda ett föreläggande att inom viss tid begränsa verksamheten i något avseende, minska riskerna i den eller vidta någon annan åtgärd för att komma till rätta med situationen, ett förbud att verkställa beslut eller en anmärkning. Om överträdelsen är allvarlig ska betalningsinstitutets tillstånd återkallas eller, om det är tillräckligt, varning meddelas.

Paragrafen innehåller bestämmelser om ingripanden. Övervägandena finns i avsnitt 4.

Ändringen av en av hänvisningarna i *första stycket* är en följd av att förordning (EU) 2021/1230 har ersatt förordning (EG) nr 924/2009. Det innebär ingen ändring i sak.

Betalningsinstitut bedriver verksamhet i aktiebolags- eller föreningsform (2 kap. 1 §). Ordet ”reglemente” – som utgör den sparbanksrättsliga motsvarigheten till bolagsordning eller stadgar (2 kap. 3 och 5 §§ sparbankslagen [1987:619]) – fyller ingen funktion i fråga om betalningsinstitut och tas bort.

Övriga ändringar är redaktionella.

23 § *Finansinspektionen ska förelägga en registrerad betaltjänstleverantör eller den som ansvarar för ett betalningssystem att inom viss tid vidta åtgärder för att komma till rätta med situationen eller upphöra med verksamheten, om företaget har åsidosatt sina skyldigheter enligt*

- denna lag,
- Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 260/2012,
- *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1230*, eller
- andra författningar som reglerar dess verksamhet

Om en registrerad betaltjänstleverantör som avses i 2 kap. 5 § inte inkommer med ansökan om tillstånd, ska Finansinspektionen förelägga betaltjänstleverantören att inkomma med en ansökan.

Om betaltjänstleverantören inte rättar sig efter föreläggandet ska inspektionen förelägga denne att upphöra med verksamheten.

Om det är osäkert om tillståndsplikt föreligger beträffande viss betaltjänstverksamhet, får Finansinspektionen förelägga den som driver verksamheten att lämna de upplysningar om verksamheten som behövs för att bedöma om så är fallet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om ingripanden. Övervägandena finns i avsnitt 4.

Ändringarna i *första stycket* är en följd av att förordning (EU) 2021/1230 har ersatt förordning (EG) nr 924/2009. Det innebär ingen ändring i sak.

Övriga ändringar är redaktionella eller språkliga.

7.4 Förslaget till lag om ändring i lagen (2015:1016) om resolution

5 kap.

3 a § Om det inte är möjligt att ta in ett villkor enligt 2 § första stycket i ett avtal som avser nedskrivningsbara skulder, ska företaget underrätta Riksgäldskontoret om det och till vilken skuldklass skulden hör.

När Riksgäldskontoret har tagit emot underrättelsen gäller inte 2 § första stycket. Om Riksgäldskontoret bedömer att det är möjligt att ta in villkoret i avtalet, ska Riksgäldskontoret dock inom rimlig tid kräva det.

Paragrafen innehåller bestämmelser om när det inte är möjligt att i ett avtal ta in ett villkor om erkännande av nedskrivning och konvertering. Övervägandena finns i avsnitt 3.2.

Ändringen i *första stycket* – som innebär att ”med säkerhet” tas bort – är ett förtydligande av gällande rätt (2 kap. 2 §).

27 kap.

13 § Avgiftsskyldiga ska betala årliga resolutionsavgifter. De sammanlagda resolutionsavgifterna för ett år ska uppgå till 0,05 procent av det totala underlag för samtliga avgiftsskyldiga som beräknas enligt 14 § (avgiftsunderlaget).

Om inte annat följer av tredje stycket fastställs den resolutionsavgift som en avgiftsskyldig ska betala i enlighet med förordningen om resolutionsavgifter.

Det som i artiklarna 4.1, 6–9, 12.1, 14.2, 14.3, 14.6 och 17.2 i förordningen om resolutionsavgifter anges om metoden för riskjustering av resolutionsavgift och om

avgiftsskyldighet, ska inte tillämpas för EES-filialer. För EES-filialer ska riskjustering av resolutionsavgift ske i enlighet med de kriterier som anges i artikel 103.7 i krishanteringsdirektivet och föreskrifter som har meddelats med stöd av 29 kap. 1 § 11.

Resolutionsavgift ska betalas så länge som behållningen i resolutionsreserven understiger tre procent av de garanterade insättningarna.

Paragrafen innehåller bestämmelser om resolutionsavgift. Övervägandena finns i avsnitt 3.1.

EU:s förordning om resolutionsavgifter innebär att de årliga resolutionsavgifterna – som ska meddelas senast den 1 maj varje år – ska fastställas utifrån det genomsnittliga beloppet av garanterade insättningar under föregående år, beräknat kvartalsvis för samtliga svenska institut (artiklarna 4 och 13). Det innebär att behållningen i resolutionsreserven vid utgången av det år som avgifterna avser saknar betydelse för årets avgiftsuttag. Ändringen i *fjärde stycket* – som innebär att uttrycket ”vid utgången av det år avgiften avser” tas bort – utgör en anpassning till unionsrätten.

15 § Om behållningen i resolutionsreserven understiger 0,67 procent av de garanterade insättningarna, ska resolutionsavgiften höjas, om det är nödvändigt för att återställa behållningen i resolutionsreserven till 1 procent av de garanterade insättningarna inom sex år från den tidpunkt behållningen först understeg 0,67 procent av de garanterade insättningarna.

Den höjda avgiften ska bestämmas till en procentandel av avgiftsunderlaget som medför att summan av alla avgiftsskyldigas resolutionsavgifter uppgår till ett belopp som beräknas vara tillräckligt för att inom sex år från den tidpunkt behållningen först understeg 0,67 procent av de garanterade insättningarna återställa behållningen i resolutionsreserven till 1 procent av de garanterade insättningarna.

Om behållningen i resolutionsreserven under den tidsperiod som avses i andra stycket minskar ytterligare på grund av ytterligare utbetalningar ur resolutionsreserven, ska en ny sexårsperiod för beräkning av höjd grundavgift börja löpa.

Paragrafen innehåller bestämmelser om höjd avgift. Övervägandena finns i avsnitt 3.1.

Ändringen i *första stycket* – som innebär att uttrycket ”vid utgången av det år avgiften avser” tas bort – utgör en anpassning till unionsrätten (se 13 §).